

DISSERTATIONIS ACADEMICÆ,
DE
LIBRIS DEPERDITIS IN S. V. T. CODICE
CITATIS,

Particulam III.

CONS. AMPLISS. FACULT. PHILOS. ABOËNSIS,

Publico examini modeste offerunt

JOHANNES ADAMUS EDMAN

S. Th. Lic. Adj. Paß. Sem. Theol. nec non Præpos. Honor.

ET

RESPONDENS

ARNDT. GERHARDUS LINDFORSS

Stip. Publ. Nyl.

In Auditorio Juridico die 26 Nov. MDCCCXXV.

Horis p. m. convetis.

ABOË, Typis FRENCKELLIORUM.

Facta Regis Davidis memoria digna litteris fuisse consignata in volumine, cui inscribebatur על דברי שמואל
ההמה ועל דברי נתן הנביא ועל דברי גר ההמה: 1 Chron. XXIX: 29. Attamen in sensu verborum jam allatorum constituendo in diversas valde abierunt partes sacrarum litterarum Interpretes. Sunt enim qui existiment על דברי שמואל uti quoque על דברי נתן & דברי גר diversa virorum laudatorum constituisse opuscula historica jamjam deperdita, neque defunt alii, qui citata verba ita interpretari ament, ut opus quoddam historicum, in quo tam Davidis Regis res gestæ, quam virorum tunc temporum clarorum Samuelis, Nathanis & Gadis facta memorabilia commemorantur, loquendi formulis laudatis indigitetur. Atque quum Libri nostri Samuelis, qui, ad morem antiquioris ævi, nomen suum magis sortiuntur a rebus præcipuis ibi obviis, quam ab Auctore, cujus nomen tum temporis præ se ferre non erat solenne, ejus revera sint indolis, ut facta contineant & dicta tam ipsius Samuelis, quam Prophetarum Nathanis & Gadis uti vitam etiam Regis Davidis, nostro quidem judicio nihil impedire putamus, quominus nostrum Chronicorum locum ita intelligamus, ut auctor Librorum istorum in vita Davidis consignanda ad Libros provocaverit Samuelis Libris Chronicorum multo antiquiores. Unde prono fluere alveo videtur hæcce citata libros quosdam deperditos, uti multis vel eruditissimis visum est viris, minime innuere.

A re

A re tamen haud alienum erit observasse diversa illa epitheta, quibus viri laudati nostro loco salutantur diversis suis ortum debere causis singula. Sic Samuel ætate provectior & fata prævidendi facultate futura ornatus, velumque eorum obtectum visionibus & somniis aperire haud desvetus, vocatur רִאִיָּה a radice רָאָה, cui in omnibus fere linguis orientalibus hebraicæ cognatis competit notio visionis. Nathan Prophetarum Scholarum florentissimo ævo vigens nomine נְבִיאָה obvenit atque Gad magis contemplativam vitam agens dicitur הוֹדָה, sua epitheta a vita ante acta sic fortiti singuli (t).

דברי נתן הנביא נבואת אהיה השילוני וחזות יערי החזה
 citantur 2 Chronic. IX: 29. librorum deperditorum numero sine dubio adscribendi. Verum quidem est nos רבֵּרִי נתן retulisse ad libros Samuelis, quando quidem illis in libris facta & dicta commemorantur illius Prophetæ, ast vero quum in libro Regum priori, ubi vita Regis Salomonis delineata est non nisi verbulo (1 Reg. I: 8, 22 cet) mentio fit Prophetæ Nathanis haud intelligere valemus, quomodo facta priora & posteriora Regis Salomonis in illo libro, ubi Nathanis vitam habemus expositam, continerentur; unde magis verisimile videtur דברי נתן nostro
 Chro-

†) Cfr. HOTTINGER I c. p. 417, 532, 562 fqq. WOLFII
 I. c. II. p. 79, 236 fqq.

Chronicorum loco commemorata esse opusculum quoddam historicum de Rege Salomone a Nathane exaratum, temporum vero injuria jam deletum (u).

Neque minori veritatis specie נבואת אחיה opusculum fuisse quoddam singulare historici argumenti de temporibus Salomoneis jamjam deperditum pro certo contendere audemus. Sermo quidem de hocce Achia Silonitico in Libro Regum priore (XI: 29. XII: 15. XIV: 2), ubi vita Salomonis exposita est, instituitur; quum tamen de nostro non nisi pauca vitæ elementa in libro isto Regum addantur, inter libros majoris forsitan ambitus de Salomonis vita privata verba facientes hæc Prophetias Achiae jam deletas esse referendas statuere nulli dubitamus.

יְעִרֵי הַחֹזֶה vel eo ex capite diversum & præcipuum quoddam fuisse historicum opus de ævo Salomonis confectum asseri posse nobis est visum, quum in libris illis adhuc superstitis, in quibus vita Salomonis narratur, ne verbum quidem de יְעִרֵי הַחֹזֶה commemoratur. Quo idcirco modo potuisset auctor Librorum Chronicorum provocare ad visiones aut vaticinia Iddonis, vitam Salomonis illustratura, nisi ejusmodi exstiterent vaticinia a tempore rerum mordace jam deleta? Quo vero ævo ista
pe-

u) Cfr. WOLFIIUS I. c. p. 238.

perierint vaticinia certi quid fastui facile non potest, tempore tamen adhucdum illo, quo Libri Paralipomenorum, forsitan ævo Esræ, hodiernam suam induerint formam exstitisse, ultra omnem dubitationis aleam videtur esse positum.

רַבְרִי שְׁמַעְיָה הַנָּבִיא citantur 2 Chron. XII: 15. utpote fontes vitæ Rehabeami Regis Judæ. Hunc Semajam, a Semaja Neelamita Jeremiæ Prophetæ coævo, de quo Jer. XXIX: 24 sqq. mentio occurrit, esse diversum omnes inter æque conveniunt, atque omnibus notum est librum, de quo agimus, jam esse deperditum, unde de fatis illius haud liquet (v).

רַבְרִי עַרְי הַחֹזֶה ibidem locorum recensita fontes vitæ Rehabeami quoque habentur, attamen idem forsitan atque jam laudatum Semajæ vaticinium tulerint temporum injuria fatum. Tam Semajæ quam Iddonis oracula ad Genealogiam Rehabeami illustrandam pertinuisse vel inde concludere licet, quod in fragmentis vaticiniorum illorum in Sacro Codice servatis usitatum sit vocabulum הַחֹזֶה, quod ferioris ævi vocabulum, Chaldaicum quid jam redolens, non nisi in Genealogiis hitpælitica præsertim sua forma obtinet locum. Semajam vero & Iddonem hisce tantummodo in Genealogiis conscribendis & con-

v) Cfr. WOLFIIUS l. c. II. p. 240.

conformandis fuisse occupatos, cave tamen hinc concludas. Etenim historia temporum antiquiori ævo continebatur ad maximam partem Genealogiis & Prosapiæ auctoribus recensendis, unde auctorem Paralipomenorum carmina Semajæ & Iddonis & vaticinia, aut cujuscunque generis nomen præ se ferant eorum ingenii fructus, Genealogias nuncupare potuisse patet.

מֵרֶשׁ הַנְּכִיָּה עָרוֹ memoratur 2 Chron. XIII: 22.
Fuitne hic Iddo idem, atque antecessor, non liquet;
ab illo saltim, de quo ad 2 Chron. IX: 29 mentio
nem fecimus, esse diversum, docet vel ipsa nominum
orthographia. Opuscula vero virorum jam laudato-
rum nomina sacris in libris præ se ferentia, fuisse
diversa vel inde colligitur, quod non tantum diver-
sam habeant inscriptionem, sed diversas quoque con-
tinuisse res appareat; sic quidem מֵרֶשׁ הַנְּכִיָּה עָרוֹ
totam Abiæ Regis vitam רַבִּי & ejus verba רַבִּי te-
tigisse, רַבִּי עָרוֹ הַחֹהֵן vero res mere genealogicas per-
strinxisse apparet. Quæ si ita sint, in eo quidem
conspirant, ut libri tam unius quam alterius jam
sint deperditi.

על - ספר מלכי ישראל Eundem Jehum
Chanani filium 2 Chron. XIX: 2, narratur fuisse
החזה, qui vaticinia in Josaphatem protulit; uti quo-
que 1 Reg. XVI: 1 dicitur illum in Baesam grave
quod-

quoddam vaticinium edixisse. Quinam ille ספר מלכי ישראל fuerit nobis non liquet, saltem pro eodem atque Libris Regum illum divendere non audemus; quippe רברי יהוא in Josaphatem in illis Libris Regum, qui ad nos pervenerint, non inveniuntur; unde conjectura haud improbabili colligere licet, hunc Librum Jehu jam esse deperditum (x).

ספר מורש ספר המלכים citatur 2 Chron. XXIV: 27. vitæ Regis Joasi expositionem, ulteriorem illa, quæ in Libris Chronicis obvenit, continens. Cujus alias fuerit indolis iste liber haud facile fuerit dictu; ad veritatem tamen pronum est, varias de rebus Regum, clarorumque sui temporis virorum, regni præfertim Judaici, narrationes poetico modo confectas continuisse; at deperditum esse æque clarum est.

ספר למלכי יהודה וישראל allatum legimus ad vitam Amaziæ (2 Chron. XXV: 26), ad vitam Jothami (2 Chron. XXVII: 7), Achasi (2 Chron. XXVIII: 26), Josiæ (2 Chron. XXXV: 27.) & Jorachimi (2 Chron. XXXVI: 8.) Neque de hoc libro omnes inter convenit; Etenim Illustr. EICHHORNIUS testimoniis haud improbabilibus nixus hunc librum ab Annalibus Regni Judaici ספר רברי הימים למלכי יהודה non omnino esse diversum arbitratur; atque

x) Cfr. WOLFIIUS l. c. II. p. 241.

atque quum illos jam inter deperditos habemus, nostrum non esse judicavimus rem denuo recoquere (y).

אמר הכהן — רברי ישעיהו כן — 2 Chron. XXVI: 22. Quisnam iste sit liber certant auctores: Verum quidem est in vaticiniis Jesaïanis (XXXVII. XXXVIII. & XXXIX) mentionem de rebus quibusdam historicis tempora Regis Hiskia ferientibus injici; atque totidem fere verbis 2 Reg. XVIII. XIX. XX collatis cum 2 Chron. XXXII narratur Prophetam Esaïam sub Rege Hiskia ad Deum pro Regis sui incolumitate & salute in bellis contra Assyrios Regemque illorum Sancheribum gegendis orasse, sed nulla momenta historica regimen Ussia concernentia alterutro obvenire loco oppido patet; unde verisimile est huncce Librum historiam Regis Ussia tradentem inter deperditos quoque esse habendum (z).

ספר רברי מלכו ישראל citantur 2 Chron. XXXIII: 18. Attamen de hoc libro quid certi facile non statuas. Si quidem idem atque supra allatus ספר רברי מלכו ישראל habeatur, mirari subit, quapropter Regis Judæ, regni habenas suo in imperio per intervallum temporis haud exiguum post casum regni

E 2

Ifra-

y) Cfr. HOTTINGER: l. c. p. 529. WOLFIIUS l. c. II. p. 82 sq.

z) Cfr. WOLFIIUS l. c. p. 242. EICHHORN l. c. p. 593.

Israëlitici adhucdum sustinentis uberior vitæ expofitio in regni Israëlitici Annalibus inveniatur. Meo vero iudicio qualicunque hic nodus ea quidem ratione feliciter folvi poteft, ut hofce Israëlitici regni Annales fub captivitate confectos autumemus, auctoremque eorum, qui forte de ea re lætabatur, Regem fcilicet regni Judaici Manafes eandem fubiiffe fortem miferandam, atque jam antea regnum pafsum fuerat Israëliticum, ad calcem Annalium fuorum quædam Regis Manafes vitæ momenta, captivitatem forte ejus magis fpectantia, notasfe cenfeamus; unde auctorem quoque Librorum Paralipomenorum ad illas annotationes provocare potuiffe pro vero habemus. Qua ex re noſtrum דברי מלכי ישראל non eſſe a libris vel Annalibus regni Judaici jam deperditis diverſum opusculum æque ſuſtinemus.

דברי חושי afferuntur 2 Chron. XXXIII: 19 utpote lucem vitæ Regis Manafes adhucdum ſpargentia. Illa autem verba Chofai inter opera jam deperdita eſſe habenda vel eo ex capite haud longo eget examine; quippe nullibi locorum de iis quid veri percipere valuimus (a).

דברי חושי memorantur 2 Chron. XXXV: 25 utpote opusculum quoddam, in quo Regis Joſiæ facta memorabilia inveniantur ulterius expoſita. Hofce vero

a) Cfr. HOTTINGER l. c. p. 528. WOLFII l. c. II, p. 243.

vero Threnos non esse eosdem, in quibus Jeremias Propheta deflet miserum Judæ statum adhucdum aservatos vel inde colligitur, quod in Threnis Jeremiæ ne verbum quidem de factis Josiæ Regis Judæ occurrit. Si itaque קִירוֹת nostro loco citatos Jeremiæ auctori referamus, contendamus necesse est illos a Threnis in Sacro Codice obviis esse diversos hincque deperditorum librorum numero quoque adscribendos.

ספר ודכניא citatur Efr. IV: 15. VI: 2 haud alius forsitan fit indolis atque ספר דברי הימים למלכי Judæ obviis Ester X: 10; quippe sunt Annales Regni Medici & Persici ad morem omnium Orientalis plagæ regnorum confecti. Atque quum omnibus sit in confesso, Judæos vitam suam per longum temporis intervallum illorum Regum sub imperio traxisse, facile jam perspicitur, illorum Regnorum Chronica & Ephemerides haud parvam in regni Judaici serioris præsertim ævi Historiam spargere posse lucem. Annales vero aut Chronica ista utpote sancta in imis adytis & azyliis semper servata neque in Judæorum nec in aliarum alienarum Gentium potestatem venire potuisse oppido patet (b).

יהוה

b) Cfr. HOTTINGER l. c. p. 528. WOLFIIUS II. p. 244.
H. A. L. HEEREN *Ideen ab. Politik und Verkehr* &c. Ups.
Ausg. I Th, p. 112 sqq, ubi verba facit vir harum rerum

ספר יהוה citatus Jes. XXXIV: 16 non est nisi Lex Jehovah libris in Mosaicis obvia; qua ex re hunc librum inter deperditos in Sacro Codice citatos non esse habendum, merito statuere possumus (c).

ספר - מגלת affertur Jer. XXXVI: 2 a Propheta Jeremia edictum & a Barucho litteris consignatum; quippe fata Populi Israelitici & Judaici a tempore Regis Josiae usque ad quartum Regis Jojachimi annum continebat. A Barucho primum coram Populo &

peritus: Die Perser hatten, nach allem was wir von ihnen wissen, keine historische Dichter, noch viel weniger aber eigentliche Geschichtschreiber, die der Orient überhaupt nicht kennt. Viel mehr stand ihre Geschichtschreibekunst in genauer Verbindung mit ihrer Regierungskunst, und war eine Frucht des bei ihnen eingeführten Despotismus, und der fast übermenschlichen Verehrung, die man ihren Königen beief. Auf das was der König that und sagte legte man ein solches Gewicht, dafs man es der Aufbewahrung würdig hielt; und daher war seine Person gewöhnlich von Schreibern umgeben, die seine Handlungen und Reden aufzeichnen mussten. — — — Dies war die Quelle jener königlichen Diarien, oder Chroniken der Perser (διφθέραι βασιλικαί bei Ctesias), welche in dem sie in den verschiedenen Hauptstätten des Reichs, wo die Könige sich aufhalten pflegten in Susa, Babylon und Ekbatana niedergelegt wurden, jene sogenannten Archive der Perser bildeten.

c) HOTTINGER l. c. p. 528, 530. WOLFIIUS l. c. II. p. 246. PAULUS l. c. Th. II. St. 7. p. 12.

& dein coram regni Proceribus publice prælecto isto libro, jam ad Regem ipsum adferebatur, qui duris quibusdam & tristioribus inde prænuntiatis fatis atque gravioribus subeundis calamitatibus mox discindere jussit eundem librum.

Hi sunt libri illi deperditi, quos in evolvendo & diligenter perferutando Codice V. F. detegere potuimus; quodsi plures non sint, ut nobis quidem est visum, hi tamen luculentissimi documenti loco haberi possunt, studia litterarum apud Judæos non fuisse ita susque deque lata, uti dicuntur illos arguere & vilipendere cupientes. Si quidem numerus librorum ad nostra tempora aservatorum, una cum illis, qui temporum injuria jam explosi & deperditi sunt, non admodum exiguum constitueret Thesaurum librarium, ad veritatem pronum est, ne omnium quidem ingenii foetuum Hebraicorum nomina aut inscriptiones ad nostras personare aut pervenire potuisse aures. Unde pro certo quoque statuere audeamus Gentem Judaicam litteris excolendis haud modicum impendisse laborem, aut populis saltem finitimis ab eadem stirpe oriundis non fuisse hisce in rebus inferiorem.

